

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма	«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»
освітній ступінь	бакалавр
форма навчання	денна
розробники	Чала Вероніка Сергіївна Кахович Олена Олександрівна Дригола Крістіна Володимирівна

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та передбачає дослідження системи міжнародних економічних відносин, що складається між національними економіками країн світу в умовах інтернаціоналізації та глобалізації.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них:	120	4	120	
Аудиторні заняття, у т.ч:	44		44	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	14		14	
Самостійна робота, у т.ч:	76		76	
підготовка до аудиторних занять	18		18	
підготовка до контрольних заходів	8		8	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20		20	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування системи знань з міжнародної економіки, умов, форм, методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності.

Завдання дисципліни: вивчення сутності й тенденцій інтернаціоналізації і глобалізації економіки, форм, методів, суб'єктів і рівнів міжнародної економічної діяльності, принципів і середовища її розвитку, практики здійснення і механізмів регулювання; набуття вміння аналізувати й оцінювати світогосподарські явища і процеси у контексті національних інтересів України.

Пререквізити дисципліни: теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Статистика», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: набуті знання та вміння з дисципліни сформулюють необхідний інструментарій для оцінки міжнародної економічної діяльності країн світу та становитимуть базу для подальшого вивчення дисциплін, передбачених освітньою програмою, а саме: «Основи бізнесу», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств».

Компетентності.

Загальні компетенції:

ЗК-1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-18 Обізнаність щодо принципів та механізму функціонування та розвитку національної економіки та ефективності відповідної економічної політики.

ЗК-19 Здатність виявляти базові закономірності функціонування сучасної економіки на макrorівні та мікрорівні.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК-17 Здатність до вивчення основних закономірностей розвитку міжнародної економіки, шляхів та особливостей міжнародних взаємодій економічних систем на прикладі країн, інтеграційних об'єднань, регіонів.

Заплановані результати навчання.

РН-1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН-24. Ідентифікувати загальні закономірності розвитку теорії та практики міжнародної економіки, форми прояву цих закономірностей у різних секторах і регіонах, інтеграційних об'єднаннях економічних союзів та окремих країнах світового господарства, основні механізми регулювання і управління розвитком міжнародних економічних відносин та особливості участі України в цих процесах.

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій;

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- наочні (ілюстрація, спостереження, демонстрація,
- відеометод (показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: фронтальні, колективні, групові, індивідуальні, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної економіки. Рух товарів, послуг та трудових ресурсів					
Інтернаціоналізація економічного розвитку	8	2	2	-	4
Середовище розвитку міжнародних	8	2	2	-	4

економічних відносин					
Глобалізація та економічний розвиток	10	4	2	-	4
Міжнародна торгівля	14	6	2	-	6
Міжнародна міграція трудових ресурсів	8	2	-	-	6
Усього годин за змістовим модулем 1	48	16	8	-	24
Змістовий модуль 2. Рух капіталів. Міжнародна інтеграція					
Міжнародна мобільність капіталу	10	4	2	-	4
Світова валютна система	10	4	2	-	4
Платіжний баланс	12	4	2	-	6
Сутність та особливість міжнародної економічної інтеграції	10	2	-	-	8
Усього годин за змістовим модулем 2	42	14	6	-	22
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	30
Усього годин	120	30	14	-	76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Інтернаціоналізація економічного розвитку. Міжнародний поділ праці як основа розвитку міжнародних економічних відносин. Світовий ринок. Світове господарство та міжнародна мобільність факторів виробництва. Інтернаціоналізація господарської діяльності. Міжнародна економіка та її структура	2
2	Середовище розвитку міжнародних економічних відносин. Середовище міжнародних економічних відносин. Функціональні взаємозв'язки у міжнародній економіці. Класифікація країн у міжнародній економіці.	2
3, 4	Глобалізація та економічний розвиток. Поняття, основні чинники та форми прояву економічної глобалізації. Соціально-економічні ефекти глобалізації	4
5, 6, 7	Міжнародна торгівля. Суть та показники міжнародної торгівлі. Теорії міжнародної торгівлі. Зовнішньоторговельна політика: суть та інструменти. Регулювання торгівлі на міжнародному рівні.	6
8	Міжнародна міграція трудових ресурсів. Суть та види міжнародної міграції робочої сили. Тенденції розвитку міжнародного ринку робочої сили. Регулювання міграційних процесів.	2
9, 10	Міжнародна мобільність капіталу. Міжнародна мобільність капіталу: суть, етапи і фактори розвитку Форми міжнародного руху капіталу (прямі іноземні інвестиції, портфельні іноземні інвестиції, міжнародні кредити)	4
11, 12	Світова валютна система. Суть міжнародних валютних відносин. Види валютних систем. Валютні курси. Котирування валют. Конвертованість валют. Еволюція валютної системи. Валютні ринки та валютні операції. Валютна політика держави.	4

13, 14	Платіжний баланс Суть та структура платіжного балансу Методи регулювання платіжного балансу. Фактори, що впливають на платіжний баланс.	4
15	Сутність та особливість міжнародної економічної інтеграції. Суть, передумови та цілі економічної інтеграції. Етапи економічної інтеграції. Статичні та динамічні ефекти економічної інтеграції. Регіональні інтеграційні об'єднання.	2
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Інтернаціоналізація економічного розвитку	2
2	Середовище розвитку міжнародних економічних відносин	2
3	Глобалізація та економічний розвиток	2
4	Міжнародна торгівля	2
5	Міжнародна мобільність капіталу	2
6	Світова валютна система	2
7	Платіжний баланс	2
Усього годин		14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	18
2	Підготовка до контрольних заходів	8
3	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:</i> Світовий фінансовий ринок Міжнародна економічна діяльність Міжнародний науково-технологічний обмін Міжнародні розрахунки Інтеграція України в світову економіку	20 4 4 4 4 4
4	Підготовка до екзамену	30
Усього годин		76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної економіки. Рух товарів, послуг та трудових ресурсів

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю змістового модуля 1 складається із:

-присутності студента на всіх лекціях (1 лекційне заняття – 1 бал) – максимальна кількість – 8 балів;

-присутності студента на всіх практичних заняттях (1 практичне заняття – 1 бал) – максимальна кількість 4 бали;

- підготовки та захисту доповіді за обраною темою (максимальна кількість балів – 18 балів). Доповідь оцінюється за такою градацією балів:

-повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі додаткові запитання – 18 балів;

-повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми – 8-17 балів;

-частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість додаткових питань – 1-7 балів;

-не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-контрольної роботи (максимальна кількість балів – 70 б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань та 1 практичного завдання у формі задачі.

Студент отримує по 3 бали за правильну відповідь на кожне з тестових завдань або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за правильні відповіді на всі тестові питання – 60 балів).

Практичне завдання оцінюється за такою градацією балів:

-правильний алгоритм розв'язання, правильні розрахунки – 10 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 7-9 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 1-6 балів;

-неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Рух капіталів. Міжнародна інтеграція

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю змістового модулю 2 складається із:

-присутності студента на всіх лекціях (1 лекційне заняття – 1 бал) – максимальна кількість – 7 балів;

-присутності студента на всіх практичних заняттях (1 практичне заняття – 1 бал) – максимальна кількість 3 бали;

- підготовки та захисту доповіді за обраною темою (максимальна кількість балів – 20 балів). Доповідь оцінюється за такою градацією балів:

-повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі додаткові запитання – 20 балів;

-повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми – 10-19 балів;

-частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість додаткових питань – 1-9 балів;

-не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-контрольної роботи (максимальна кількість балів – 70 б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань та 1 практичного завдання у формі задачі.

Студент отримує по 3 бали за правильну відповідь на кожне з тестових завдань або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за правильні відповіді на всі тестові питання – 60 балів).

Практичне завдання оцінюється за такою градацією балів:

-правильний алгоритм розв'язання, правильні розрахунки – 10 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 7-9 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 1-6 балів;

-неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 0 балів.

Екзамен. Навчальним планом з дисципліни «Міжнародна економіка» передбачено складання екзамену, який максимально оцінюється в 100 балів. Екзаменаційний білет складається з 20 тестових питань та 1 практичного завдання у формі задачі.

Студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з тестових завдань, або 0 балів в разі неправильної відповіді (максимальна кількість балів за тестові питання – 80 балів). Практичне завдання оцінюється за такою градацією балів:

-правильний алгоритм розв'язання, правильні розрахунки – 20 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильні, але незакінчені розрахунки – 11-19 балів;

-правильний алгоритм розв'язання, правильний початок розрахунків – 1-10 балів;

-неправильний алгоритм розв'язання, неправильні розрахунки – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Міжнародна економіка» визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 1, змістовим модулем 2 та екзаменом.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати викладачеві пропущені заняття згідно з графіком консультацій. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях [текст] підруч. / Ю. Г. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 228 с.
2. Киреев А. Международная экономика. В двух частях.- М.: Международные отношения, 2003. – ч.1 – 416 с., ч.2 – 488 с.
3. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. / Ю.Г. Козак, В.В. Ковалевський, К.І. Ржепішевський.– Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 676 с.
4. Козак Ю.Г., Макогон Ю.В., Логвінова Н.С., Барановська М.І., Московченко О.М., Захарченко О.В. Кредитно-модульний курс з міжнародної економіки: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 296 с.
5. Міжнародна економіка [текст] : навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.
6. Міжнародна економіка: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2005. – 160 с.
7. Міжнародна економіка. Підручник./ За ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича –К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
8. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В.Рокоча та ін., За ред. А.П. Румянцева. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 449 с.
9. Міжнародна економіка: Підручник/ А.П.Румянцев, Г.Н. Климко, В.В.Рокоча та ін.; - К.: Знання, 2006. – 479 с.
10. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. За загальною редакцією Сахарова В.Є. – К.: Національна академія управління, 2007. – 432 с.
11. Международные экономические отношения: Ученик /Под ред. И.П. Фаминского.- М.: Юристъ, 2001. – 847 с.

12. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 224 с.
13. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук — К.: КНЕУ, 2014. — 762 с.
14. Румянцев А. П. Міжнародна економіка: Навч. посібник. / А.П. Румянцев, Ю.О. Коваленко. — К.: Центручбової літератури, 2007 — 296 с.
15. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: Либідь, 2007. — 640 с.
16. Філіппенко А.С. Міжнародні економічні відносини. Історія. / А.С. Філіппенко. - К.: Либідь, 2006. — 308 с.

Допоміжна

1. Азарян Е.М. Международный маркетинг. / Е.М. Азарян. — Х.: Студцентр, 2003. — 297 с.
2. Амеліна І В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / І.В. Амеліна, Т.Л. Попова, С.В. Владимиров. - К. : «Центр учбової літератури», 2013. - 256 с.
3. Економіка зарубіжних країн / За ред. Козака Ю. - К.: ЦУЛ, 2003. — 252 с.
4. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації. / С.М. Макуха. - Х.: Легос, 2003. — 453 с.
5. Міжнародна економіка та міжнародні відносини. Практикум/ Козик В.В. та інш. - К.: Вікар, 2003. — 460 с.
6. Міжнародні організації: Навчальний посібник / За редакцією Ю.Г.Козака, В.В. Ковалевського. — Київ: ЦУЛ, 2003. — 288 с.
7. Новицький В.Є Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. — К.: КНЕУ, 2003. — 948 с.
8. Притикіна О.Л. Міжнародні організації в системі світогосподарських зв'язків: Навч. посібник. / О.Л. Приикін. — Дніпропетровськ, 2003.- 328 с.
9. Стратегії економічного розвитку: національні та глобальні аспекти: Навчальний посібник / За ред. Орловської Ю.В. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2005.
10. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: навчальний посібник / Ю.В.Орловська, Г.В. Дугінець, П.А. Фісуненко, О.А. Варламова / за заг. ред. проф. Орловської Ю.В. — Дніпропетровськ, 2010.
11. Хасбулатов Р. И. Мировая экономика и международные экономические отношения: Ученик. / Р.И. Хасбулатов. — М.: Гардарики, 2006. — 671 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій: www.miga.org
2. Верховна Рада України: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: <http://www.ssmc.gov.ua>
4. Державний служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Декрет Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19.02.93 № 15-93. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
6. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність від 16.04.1991 № 959-ХІІ. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
7. Закон України Про режим іноземного інвестування від 19.03.1996 №93/96-ВР. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>

8. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
9. Конференція ООН з торгівлі та розвитку: www.unctad.org
10. Міністерство економічного розвитку і торгівлі: <http://www.me.gov.ua>
11. Міністерство фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>
12. Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua>
13. Міжнародний Валютний Фонд: www.imf.org
14. Міжнародний банк з реконструкції та розвитку: www.worldbank.org
15. Міжнародна фінансова корпорація: www.ifc.org
16. Міжнародна організація праці: www.ilo.org
17. Митний кодекс України Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 13.03.2012 № 4495-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
18. ООН: www.un.org
19. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>
20. Світова організація торгівлі: www.wto.org

Розробники _____ (В. С. Чала)
(підпис)

_____ (О. О. Кахович)
(підпис)

_____ (К. В. Дригола)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (О. О. Кахович)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 10.09.2019 року № 2